

Onderwerp Kwaliteit ondersteuning via persoonsgebonden budget
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14 050

Bijlage(n)

Ons kenmerk 41425-2024

Datum 3 april 2024

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

In de Wmo hebben we veelal te maken met kwetsbare inwoners, wat maakt dat er ondersteuning nodig is in de vorm van begeleiding, opvang of beschermd wonen. Als gemeente zijn we verplicht om erop toe te zien dat de kwaliteit van de ondersteuning voldoet. Dat betekent effectieve, doelmatige, veilige en cliëntgerichte ondersteuning voor onze inwoners. Fraude of misstanden dienen we zoveel mogelijk te voorkomen. Via deze brief willen we u informeren over de wijze waarop wij dit trachten te doen en welke extra inzet we hierop plegen. In het bijzonder richten wij ons daarbij op de ondersteuning in de vorm van het persoonsgebonden budget (hierna pgb).

Waarom pgb?

Wanneer een inwoner in aanmerking komt voor maatwerkondersteuning vanuit de Wmo, dan heeft deze keuzevrijheid uit zorg in natura (de door de gemeente ingekochte ondersteuning) of een pgb. Met een pgb kan zelf zorg ingekocht kan worden, een inwoner kan dan zelf bepalen door wie, wanneer en waar de zorg wordt verleend. Niet iedereen komt hiervoor in aanmerking, want het hangt er ook vanaf of iemand in staat is om een dergelijk budget te beheren (budgetvaardigheid). Als gemeente zijn wij niet alleen verantwoordelijk voor de kwaliteit van de door ons gecontracteerde aanbieders, maar dit geldt ook voor de door de inwoner via een pgb ingekochte ondersteuning.

De kwaliteit van onze ingekochte zorg proberen we te controleren via ons contractmanagement. Voor pgb is dit er niet. Onze toezichthouders Wmo houden wel controle op de kwaliteit, ongeacht de leveringsvorm (pgb of gecontracteerd), alleen vindt die controle veelal achteraf plaats. Bijvoorbeeld naar aanleiding van signalen of meldingen. Preventieve controle vindt ook plaats, maar er zijn simpelweg teveel aanbieders, zowel gecontracteerd als via pgb, om ze allemaal te zien. Als gemeente

Volgvel 1

hechten we er waarde aan om ook aan de voorkant meer grip te krijgen op de kwaliteit en de rechtmatigheid van de ondersteuning.

De hieronder genoemde acties zijn recent door ons geïnitieerd of worden ontwikkeld. In het pgb-fraudebarrièremodel worden vergelijkbare acties als voorbeeld genoemd. Dat is een model dat door de VNG en het CCV (Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid) samen is opgesteld.

Informatie aan inwoner

Het begint allereerst met bewustwording bij de inwoner. De inwoner moet geïnformeerd worden over de verantwoordelijkheden die komen kijken bij een pgb en daarmee dus ook de risico's. Het moet daarbij gaan om een bewuste keuze voor pgb. Bij Stichting WIJ werken we sinds kort met een expertteam voor pgb, om dit gesprek met de inwoner beter te kunnen voeren en een betere toets op budgetvaardigheid te kunnen doen.

Sturen op pgb

Het pgb is volgens de Wmo een gelijkwaardig alternatief voor zorg in natura. Dat betekent dat we als gemeente niet eerst de mogelijkheden uit ons gecontracteerd aanbod mogen verkennen, voordat het pgb aan bod komt. Een inwoner moet wel beargumenteren waarom de voorkeur uitgaat naar een pgb, maar als gemeente is de argumentatie in de Wmo lastiger te toetsen of te wegen dan in de Jeugdwet, waar dit in de wet verankerd is. Daardoor kunnen we als gemeente niet eenvoudig de voorkeur geven aan onze ingekochte zorg boven de pgb.

Toch gaat het niet altijd goed met de ondersteuning via een pgb, wat maakt dat de kwaliteit niet goed is of de middelen niet goed besteed worden. In die gevallen zou je wel meer willen aansturen op de ingekochte zorg. Bijvoorbeeld wanneer een indicatiesteller beter dan de zorgvrager weet wat er nodig is of wanneer er sprake is van regieverlies bij de zorgvrager. Onze Verordening Wmo biedt de mogelijkheid om dit te ondervangen door in dergelijke situaties zorg in natura voorliggend te maken. Dit willen we bij de volgende aanpassing van de Verordening ook voorstellen voor Beschermd Wonen. Bij Beschermd Wonen is er namelijk ook vaak sprake van regieverlies, plus dat er een kwetsbaarheid is omdat de zorgvrager 24 uur elders verblijft. Met name in de situaties waarin een pgb wordt gevraagd waarbij de zorgverlener geen professional is, maar iemand uit het netwerk van de zorgvrager komt, liggen er risico's dat de zorgvrager niet de ondersteuning krijgt die hij nodig heeft. Dit laat onverlet dat een pgb met een zorgverlener uit het netwerk mogelijk blijft, maar alleen wanneer blijkt dat dit de beste oplossing is in dat specifieke geval.

Kwaliteit van de zorgverlener

Ook is er aandacht voor de rol van de zorgverleners. Het was al een taak van de indicatiestellers van Beschermd Wonen om na te gaan of er een goede match kan zijn tussen het aanbod van de beoogd zorgverlener en de hulpvraag van de zorgvrager. Recent hebben we dit voor Beschermd Wonen, met de regio, uitgebreid door bij de professionele zorgverleners documenten op te vragen waarmee we de kwaliteit kunnen controleren. Naast Beschermd Wonen gaan we dit ook doen bij de ambulante Wmo. Bij Beschermd Wonen vindt er daarnaast ook een schouw plaats, zoals we ook doen bij gecontracteerde zorg, zodat we ter plaatse kunnen beoordelen of het een geschikte plek betreft waar gewoond wordt. Dit heeft niet alleen tot doel om de kwaliteit te

Volgvel 2

borgen, maar ook om zorgfraude tegen te gaan. We zien vaak dat zorgfraude gepaard met gebrekkige kwaliteit van ondersteuning.

Om dit alles mogelijk te maken zijn er bij de begroting 2024 extra middelen beschikbaar gesteld, waarmee er een uitbreiding van formatie mogelijk is. Deze wordt binnenkort ingevuld in de vorm van een beleidsadviseur Zorg en Veiligheid, met een focus op het tegengaan van zorgfraude. Daarnaast is er een ondersteunend regioadviseur aangesteld. Deze adviseur coördineert de kwaliteitscontrole voor Beschermd Wonen voor alle Groninger gemeenten.

Pilot VWS en PerSaldo

Daarnaast gaan we deelnemen aan een landelijke pilot met VWS en PerSaldo (belangenorganisatie voor pgb). Doel van de pilot is om te komen tot betere voorlichting van inwoners met een pgb of met de wens om een pgb aan te vragen.

Samenwerking met directie Veiligheid

Vanuit de directie Veiligheid vindt een casustafel ondermijning plaats. Dit is een multidisciplinair overleg om gemeentelijke casuïstiek te kunnen onderzoeken en aan te pakken. De toezichthouder Wmo sluit aan bij dit overleg. Wij verwachten hiermee signalen vanuit het sociaal domein sneller gezamenlijk te kunnen oppakken. Met ditzelfde doel vindt in regioverband fenomeenonderzoek plaats van RIEC Noord-Nederland. Hierbij zijn belastingdienst, FIOD en politie betrokken.

Vervolg

Met al deze maatregelen hebben we een groot deel van de barrières uit het eerder genoemde pgb-fraudebarrièremodel geborgd. We zijn daarmee op de goede weg in onze aanpak. We kunnen ook lering trekken uit de conclusies, zoals: scherper toezicht op kwetsbare inwoners, aanbieders checken bij omliggende gemeenten en strengere controle op de budgetten van de budgethouder. In het voorjaar van 2025 komen we bij u terug met de voortgang en effecten van de door ons ingezette acties.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.